

1
00:00:04,618 --> 00:00:09,461
Az oltások krónikája

2
00:00:09,461 --> 00:00:11,500
Az oltások krónikája
- bárcsak -

3
00:00:11,500 --> 00:00:14,559
- bárcsak -

4
00:00:52,779 --> 00:00:57,069
Üdvözlöm. Richard Saunders vagyok.
Ez itt Az oltások krónikája.

5
00:00:57,069 --> 00:01:00,640
Ebben a videóban egy olyan korszakot
szeretnék bemutatni Önöknek

6
00:01:00,670 --> 00:01:05,037
amikor még, nem is olyan régen,
a szülők okkal féltek attól,

7
00:01:05,112 --> 00:01:10,653
hogy gyermekeik bármikor fertőző
betegségek áldozatául eshetnek.

8
00:01:10,859 --> 00:01:14,650
Szeretném elmondani, milyen volt.
De nem tudom.

9
00:01:14,817 --> 00:01:17,658
Nem voltam ott.
Én már azután születtem,

10
00:01:17,688 --> 00:01:20,299
hogy bevezették az olyan
betegségek elleni védőoltásokat,

11
00:01:20,299 --> 00:01:23,097
mint a Pertussis, azaz számarköhögés,

12
00:01:23,099 --> 00:01:26,919
Diftéria, Rubeola, Tuberkulózis
és gyermekbénulás...

13
00:01:26,920 --> 00:01:29,900
avagy Poliomielitisz, röviden Polio.

14
00:01:30,530 --> 00:01:33,480
Ezért olyan embereket kérdeztünk,
akik ott voltak.

15
00:01:33,480 --> 00:01:36,469
Akik családtagokat vesztek el

16
00:01:36,469 --> 00:01:38,795
s nem csupán kisbabákat és gyerekeket,

17
00:01:38,796 --> 00:01:42,100
olyan betegségek miatt,
amikről nem is hallunk manapság.

18
00:01:42,150 --> 00:01:45,500
Másokat pedig arról kérdeztünk,
milyen vélt vagy valós

19
00:01:45,530 --> 00:01:49,060
félelmek és tévhitek léteznek
a modern oltásokkal kapcsolatban.

20
00:01:49,079 --> 00:01:52,260
Sajnos végeláthatatlan
a fellelhető téveszmék sora,

21
00:01:52,260 --> 00:01:54,020
különös tekintettel az internetre.

22
00:01:55,319 --> 00:01:58,019
De most hallgassunk meg néhány embert,

23
00:01:58,019 --> 00:02:02,899
akik első kézből tapasztalták meg
a védőoltásokkal megelőzhető betegségeket.

24
00:02:06,120 --> 00:02:10,646
Édesanyám tuberkulózisban halt meg, 19 évesen,

25
00:02:10,645 --> 00:02:13,901
amikor én 15 hónapos voltam.

26
00:02:13,901 --> 00:02:17,469
Még csak nem is ismertem őt.
Nem ismertem az anyámat.

27
00:02:17,469 --> 00:02:21,359
A két fivére pedig később,
egymástól függetlenül

28
00:02:21,400 --> 00:02:26,360
ugyanebben a betegségben halt meg.

29
00:02:26,400 --> 00:02:33,020
Azt hiszem, az egyikük talán
10 vagy 11 évvel később.

30
00:02:33,020 --> 00:02:37,159
De szinte mindenki megkapta.
Tudja, ez olyan volt...

31
00:02:38,019 --> 00:02:45,489
... olyan volt mint a kanyaró később,
a következő generáció számára.

32
00:02:47,060 --> 00:02:49,900
És hát... mindenesetre...

33
00:02:49,900 --> 00:02:52,432
ha már egyszer megszabadultunk ezektől,

34
00:02:52,432 --> 00:02:54,965
akkor nem akarjuk, hogy visszatérjenek,

35
00:02:54,966 --> 00:02:57,500
hanem azt akarjuk, hogy maradjon is így.

36
00:02:57,500 --> 00:02:59,900
Mint a himlő és hasonló betegségek,

37
00:02:59,900 --> 00:03:05,020
amiktől már nem kell félnünk,
de egykor igenis itt voltak.

38
00:03:06,539 --> 00:03:12,530

Az 50-es évek elején járunk,
5 vagy 6 éves lehettem.

39
00:03:12,530 --> 00:03:16,000
Emlékszem, hogy a vacsoraasztalnál ülünk,

40
00:03:16,250 --> 00:03:20,349
és ott áll az orvos,
aki épp apámmal beszél,

41
00:03:21,039 --> 00:03:24,500
és azt mondja apámnak,

42
00:03:24,500 --> 00:03:28,759
hogy a húgom, a kishúgom
gyermekbénulásban szenved.

43
00:03:28,759 --> 00:03:32,500
Látom a félelmet az arcán,
és hallom, ahogyan édesanyám

44
00:03:32,500 --> 00:03:34,500
a hálósobában zokog...

45
00:03:34,500 --> 00:03:38,800
hiszen ez volt a létező legrosszabb hír.

46
00:03:38,810 --> 00:03:42,622
És emlékszem, amikor elmentünk
a Townsville Kórházba,

47
00:03:43,173 --> 00:03:46,885
hármásban, hogy meglátogassuk
a kishúgomat,

48
00:03:46,885 --> 00:03:51,998
és láttam az ágyban feküdni egy kórteremben,

49
00:03:51,998 --> 00:03:57,030
ott megértettem a gyermeki eszemmel,
hogy gyerekek tucatjai fekszenek ott,

50
00:03:57,030 --> 00:04:02,370
és ez egy Polio kórterem.
Nem más betegek és balesetesekek,

51
00:04:02,370 --> 00:04:06,150
hanem kizárólag a beteg gyerekek
számára volt fenntartva.

52
00:04:07,500 --> 00:04:12,539
Szerencsénk volt,
mert jó kezekbe került és felépült.

53
00:04:12,939 --> 00:04:17,290
De arra is emlékszem, hogy
ugyanabban az időben mentünk iskolába,

54
00:04:17,290 --> 00:04:22,000
épp a szünet utáni időszak volt,
visszamentünk és üdvözlöttük a srácokat,

55
00:04:22,199 --> 00:04:25,639
akiket hetekig nem láttunk.
"Hol van Billy? Hol van Tommy?"

56
00:04:27,040 --> 00:04:30,460
És valaki azt válaszolta:
"Oh... Elkapták a poliót..."

57
00:04:31,000 --> 00:04:34,800
És ennyi elég is volt,
mert az ember pontosan tudta,

58
00:04:34,800 --> 00:04:37,920
hogy valószínűleg nem látjuk őket többet
... és nem is láttuk.

59
00:04:37,920 --> 00:04:40,129
Aztán rájöttem, hogy meghaltak.

60
00:04:40,509 --> 00:04:42,786
Volt egy lány az osztályunkban,

61
00:04:42,786 --> 00:04:47,502
akinek a Polio következményeként
járógépre volt szüksége.

62
00:04:47,802 --> 00:04:52,711
Emlékszem...

Akkor kezdtük az első osztályt,

63

00:04:52,711 --> 00:04:56,030

szóval sokkal kisebb korában kellett elkapnia.

64

00:04:56,540 --> 00:04:59,626

És emlékszem még egy barátom édesapjára,

65

00:05:00,000 --> 00:05:04,093

aki szintén Poliós volt gyerekkorában,
és az egyik lába egészen össze volt zsugorodva.

66

00:05:04,093 --> 00:05:06,992

Nagyjából feleakkora lehetett, mint a másik,

67

00:05:06,992 --> 00:05:12,384

és egészen furá volt a járása,
ahogy megpróbálta kiegyensúlyozni.

68

00:05:13,595 --> 00:05:20,760

Amikor 11 éves voltam, 1951-ben, egyik nap
az iskolában nagyon rosszul éreztem magam...

69

00:05:20,759 --> 00:05:23,735

Hazamentem és édesanyám azt tette,

70

00:05:23,735 --> 00:05:27,382

amit minden jó anya tenne,
és ágyba dugott.

71

00:05:27,382 --> 00:05:30,687

Nagyon magas lázam volt és fáj a hátam.

72

00:05:30,687 --> 00:05:33,824

Nagyon, nagyon beteg voltam.

73

00:05:33,824 --> 00:05:37,180

Hívták az orvost, és emlékszem,
hogy megvizsgálta

74

00:05:37,189 --> 00:05:40,715

a karjaimat és lábaimat,
hogy rendesen hajlanak-e,

75

00:05:40,725 --> 00:05:43,100
aztán megkért, hogy üljek fel,

76
00:05:43,100 --> 00:05:45,067
ami nagyon fájdalmas volt,

77
00:05:45,067 --> 00:05:48,233
majd azt kérte, érintsem
az államot a mellkasomhoz.

78
00:05:48,812 --> 00:05:52,860
Nem ment...
Akkor azonnal odafordult a szüleimhez:

79
00:05:52,860 --> 00:05:55,100
"Kórházba kell vinni!"

80
00:05:55,100 --> 00:06:00,000
A Wagga Base Kórházba vittek,
25 mérföldnyire, ami kb. 40 km.

81
00:06:00,000 --> 00:06:03,709
És a gerincvelői folyadék alapján
kimutatták, hogy Polióm van.

82
00:06:04,199 --> 00:06:07,199
Elképesztően ijesztő volt a dolog,
mert addig

83
00:06:07,199 --> 00:06:12,000
egyáltalán nem voltak gyermekbénulásos
esetek a városkánkban.

84
00:06:12,000 --> 00:06:16,350
Volt egy eset vidéken,
egy fiatal, 34 éves ember,

85
00:06:16,350 --> 00:06:19,959
egy farmer, aki meg is halt,
és az egész település megrémült.

86
00:06:19,959 --> 00:06:23,738
És erre ott a kis Monica a Poliójával.
Honnan kaptam el?

87

00:06:24,019 --> 00:06:26,000
Senki sem tudja.

88
00:06:26,800 --> 00:06:30,629
Anyám ápolónő volt, mielőtt férjhez ment

89
00:06:30,629 --> 00:06:34,628
és dolgozott lezárt fertőző osztályokon,

90
00:06:34,627 --> 00:06:40,658
ahol látott gyerekeket
Tuberkulózisban, Polióban meghalni,

91
00:06:40,658 --> 00:06:45,740
vagy épp Diftériában és más betegségekben.

92
00:06:47,060 --> 00:06:51,579
Apám 5 gyerek közül volt a legidősebb.

93
00:06:51,588 --> 00:06:56,848
20 éves korában, 1939-ben, az egyetlen
lánytestvére, a család legfiatalabb gyermeke

94
00:06:56,848 --> 00:07:01,389
meghalt Diftériában, 2,5 évesen.

95
00:07:01,389 --> 00:07:04,900
Úgy nőttem fel, hogy sokat hallottam
Diftériában meghalt gyerekekről,

96
00:07:04,899 --> 00:07:06,899
akikkel édesanyám találkozott,

97
00:07:06,932 --> 00:07:09,341
na és persze édesapám tapasztalata is ott volt.

98
00:07:09,341 --> 00:07:11,942
6 gyerek közül én vagyok a legidősebb.

99
00:07:11,949 --> 00:07:15,305
Amikor a legfiatalabb testvérem született,
szamárköhögés járvány volt.

100
00:07:15,305 --> 00:07:19,360

Emlékszem, ahogy a kishúgom levegőért kapkod,

101

00:07:19,360 --> 00:07:23,069
egy kis fekete övvel a hasa körül,

102

00:07:23,069 --> 00:07:26,359
amivel összeszorították a köldökét,

103

00:07:26,358 --> 00:07:29,649
amiben a köhögés miatt sérv alakult ki.

104

00:07:30,319 --> 00:07:35,778
Nagyon beteg volt, és ilyen állapotban
ma szinte biztosan kórházban kezelnék.

105

00:07:35,778 --> 00:07:38,944
De... mivel anyám korábban nővér volt,
bizonyára úgy gondolták,

106

00:07:38,944 --> 00:07:43,281
otthon is lesz olyan jó kezekben,
mint máshol.

107

00:07:43,281 --> 00:07:45,278
Emlékszem a számarköhögésre,

108

00:07:45,278 --> 00:07:51,048
a zihálásra, aztán
a köhögésre és a hányásra.

109

00:07:51,048 --> 00:07:53,799
Bizonyára nagyon nehéz volt anyámnak,

110

00:07:53,800 --> 00:08:00,173
aki épp megszült egy gyereket, és még
a beteg gyerekről is gondoskodnia kellett.

111

00:08:00,939 --> 00:08:05,019
Személyes példa a családomból
az unokatestvérem, Philip.

112

00:08:05,028 --> 00:08:07,838
Fiatal korában elesett és megsérült a lába.

113

00:08:07,838 --> 00:08:10,649
Hazament a szüleihez
és azt mondta: "Fáj a lábam."

114
00:08:10,649 --> 00:08:13,459
Megrémültek.
Az első gondolatuk az volt, hogy Polio.

115
00:08:13,459 --> 00:08:17,658
Elvitték az orvoshoz, semmit nem talált.
Egyszerűen megütötte magát, amikor elesett.

116
00:08:17,658 --> 00:08:19,348
Két nap múlva a legjobb barátja, Frank,

117
00:08:19,348 --> 00:08:22,800
aki két utcával arrébb lakott,
ugyanazt élte át.

118
00:08:22,800 --> 00:08:26,703
Elesett... Fájós láb...
A szülei elvitték orvoshoz... Polio!

119
00:08:26,702 --> 00:08:28,545
Frank 2012-ben halt meg, miután

120
00:08:28,545 --> 00:08:32,259
az egész életét kerekesszékekben töltötte.
Nagyon-nagyon ijesztő betegség volt,

121
00:08:32,259 --> 00:08:36,879
és az emberek nagyon-nagyon féltek tőle.
És jó okuk volt rá.

122
00:08:38,120 --> 00:08:44,019
Emlékszem, amikor Nimbinben dolgoztam
orvostanhallgatóként, egy orvos mellett,

123
00:08:44,019 --> 00:08:47,000
és belépett...
Szóval ez csak munkatapasztalat volt,

124
00:08:47,000 --> 00:08:51,450
része az orvosi előmenetelnek,
... szóval bejött két szülő egy gyerekkel...

125
00:08:51,450 --> 00:08:53,200
... egy 16 éves gyerekkel.

126
00:08:53,200 --> 00:08:55,996
Abból, ahogyan járt,
tisztán látszott, hogy Poliós.

127
00:08:55,995 --> 00:08:58,031
Nagyon jellegzetes az a járás...

128
00:08:58,032 --> 00:09:00,519
Nagyon más, mint a Parkinsonos

129
00:09:00,519 --> 00:09:05,480
vagy az agyvérzéses. Elég egyértelmű.
A doktor és én egymásra néztünk,

130
00:09:05,480 --> 00:09:07,700
de egyikünk sem mondott semmit.
Aztán elmondták,

131
00:09:07,700 --> 00:09:11,700
hogy épp most tértek vissza Indiából.
Aztán az orvos feltett néhány kérdést.

132
00:09:11,700 --> 00:09:16,430
Majd megkérdezte:
"Kapott oltást gyermekbénulás ellen?" Nem...

133
00:09:16,429 --> 00:09:18,500
Ezt nyugtázta és csinált néhány vizsgálatot.

134
00:09:18,500 --> 00:09:21,299
Végül azt mondta:
"Nézzék, számomra eléggé nyilvánvaló,

135
00:09:21,299 --> 00:09:26,899
hogy a gyermekük Polióban szenved."
A szülők erre nagyon zaklatottá váltak.

136
00:09:26,899 --> 00:09:30,199
Nem akarták elhinni.
Először próbáltak érvelni,

137

00:09:30,200 --> 00:09:33,269
és olyanokat mondtak, hogy
"nincs is olyan betegség, hogy Polio!"

138
00:09:33,269 --> 00:09:36,000
Majd folytatták azzal, hogy
"A Polio már nem is létezik,

139
00:09:36,000 --> 00:09:40,000
mert sokkal jobbak a körülményeink,
és már nincsenek ilyen fertőző betegségek,

140
00:09:40,000 --> 00:09:45,000
ilyesmit már nem lehet elkapni."
Végül elkezdtek tombolni és elviharzottak.

141
00:09:45,000 --> 00:09:47,600
Nem akartak a tudattal együttélni,

142
00:09:47,600 --> 00:09:51,769
hogy mivel nem oltatták be
a gyermeküket Polio ellen,

143
00:09:51,769 --> 00:09:56,999
végső soron egyik lábára megbénították őt
azzal, hogy elvitték Indiába.

144
00:09:58,610 --> 00:10:03,259
A Wagga Base Kórházban egyáltalán
nem voltak felkészülve a Polio kezelésére.

145
00:10:03,610 --> 00:10:06,399
Magas lázam volt,

146
00:10:06,450 --> 00:10:10,400
és egyszerűen lefektettek
egy vízszintes ágyra, párna nélkül,

147
00:10:10,399 --> 00:10:13,000
és azt mondták, maradjak úgy.

148
00:10:13,000 --> 00:10:15,831
Persze eleve túl beteg voltam,
hogy bárhová is menjek.

149

00:10:15,831 --> 00:10:21,700
Szóval úgy maradtam,
aztán végül kivittek egy verandára,

150
00:10:21,700 --> 00:10:25,500
mert egyre több embernek
kellett a hely odabent.

151
00:10:25,500 --> 00:10:29,500
Így azokat, akiknek már
nem volt láza, kivitték verandákra.

152
00:10:29,500 --> 00:10:36,000
De ezek amolyan nyitott verandák voltak,
amin éppen volt valami függöny és sötétítő.

153
00:10:36,000 --> 00:10:41,000
De állandóan ott volt mellettem
egy szörnyű hordó formájú valami,

154
00:10:41,000 --> 00:10:45,000
amiről azt mondták nekem, hogy "vastüdő",
és előfordulhat, hogy szükségem lesz rá,

155
00:10:45,000 --> 00:10:49,700
Mert a Polio okozta bénulás a torkomra
és a beszédemre is kihatott.

156
00:10:49,720 --> 00:10:52,579
Nem tudtam nyelni és rendesen beszélni.

157
00:10:52,578 --> 00:10:57,978
És ez az a fajta, ami
nagyon könnyen ráhúzódik a tüdőre.

158
00:10:57,980 --> 00:11:03,379
Úgyhogy nagyon megörültem,
mikor egyik nap a vastüdő már nem volt ott,

159
00:11:03,389 --> 00:11:06,399
mert azt gondoltam:
"ó, végre, már nincs rá szükségem".

160
00:11:06,399 --> 00:11:08,489
De sajnós valakinek volt.

161
00:11:08,899 --> 00:11:13,840
Emlékszem, az 50-es években mindenki
rettegett ezektől a szörnyű betegségektől,

162
00:11:13,850 --> 00:11:15,800
amik annyi embert vittek el.

163
00:11:16,049 --> 00:11:19,549
Ha végigmegyünk egy régi temetőn
és megnézzük a fejfákon,

164
00:11:19,549 --> 00:11:21,299
hogy ki hány évesen halt meg,

165
00:11:21,299 --> 00:11:26,799
gyerekeket látunk, akik meghaltak.
És ennek tulajdonképpen vége.

166
00:11:26,799 --> 00:11:28,692
Nincs többé.

167
00:11:31,009 --> 00:11:36,500
A 20. század elején a csecsemőhalandóság
Ausztráliában 10% felett volt.

168
00:11:36,500 --> 00:11:41,179
El tudják ezt képzelni?
10-ből több mint egy baba meghalt,

169
00:11:41,179 --> 00:11:44,959
nagy részt olyan betegségekben,
amik oltásokkal megelőzhetők.

170
00:11:45,360 --> 00:11:50,639
Mit meg nem adtak volna a szüleik azért,
hogy megvédjék a gyermekeiket!

171
00:11:52,120 --> 00:11:57,179
Az ilyen esetekkel kapcsolatos híradások
általánosak voltak az akkori újságokban.

172
00:11:57,179 --> 00:12:00,909
Elszomorító tény volt,
de senkit sem lepett meg.

173

00:12:01,179 --> 00:12:05,899

A 20. század folyamán
fontos egészségügyi lépéseket vezettek be,

174

00:12:05,909 --> 00:12:09,000

amiknek hatására
a halálozások száma lecsökkent.

175

00:12:09,000 --> 00:12:13,899

A legfontosabb lépés
az oltások széleskörű elterjedése volt.

176

00:12:14,860 --> 00:12:17,300

Hadd olvassak fel Önöknek valamit,
amire akkor bukkantam,

177

00:12:17,299 --> 00:12:19,799

amikor ehhez a filmhez
gyűjtöttem információkat!

178

00:12:19,799 --> 00:12:25,000

A szemelvény a Perth Daily Newsból való,
1903 áprilisából.

179

00:12:26,320 --> 00:12:28,986

"Köhögéstől tört ki a gyermek nyaka."

180

00:12:28,985 --> 00:12:31,799

"Egy gyermek halálával kapcsolatosan
a Southwark-i halottkém

181

00:12:31,799 --> 00:12:33,953

egy orvosra hivatkozik, aki szerint,

182

00:12:33,953 --> 00:12:36,435

hogy az elhunytat számarköhögéssel kezelték.

183

00:12:36,436 --> 00:12:38,680

A halál oka nyaktörés volt,

184

00:12:38,679 --> 00:12:43,549

és mivel nem volt más elfogadható magyarázat,
az orvos kénytelen volt arra következtetni,

185

00:12:43,549 --> 00:12:49,969
hogy a gyermek nyaka egy súlyos
köhögési roham következtében mozdult el."

186
00:12:51,279 --> 00:12:54,799
Az első gyerekek között voltam
Wollongongban, akiket beoltottak.

187
00:12:54,802 --> 00:12:58,500
Mindannyian buszra szálltunk,
az iskolában, és elvittek minket

188
00:12:58,500 --> 00:13:01,299
a Pioneer Hallba, ahol
mindannyiunkat megszártak.

189
00:13:01,318 --> 00:13:05,659
Az osztályomban pedig volt egy gyerek,
akinek járógépe volt,

190
00:13:05,659 --> 00:13:09,549
és volt két másik is az iskolában,
akikre lesújtott a Polio.

191
00:13:09,549 --> 00:13:12,765
A Polio nagyjából fél százalékát
nyomorítja meg azoknak, akiket megfertőz.

192
00:13:12,765 --> 00:13:14,341
Szóval megfertőz egy populációt,

193
00:13:14,341 --> 00:13:18,230
de az idegrendszeri tünetek
csak a fél százalékuknál jelentkeznek.

194
00:13:18,230 --> 00:13:20,000
Ez a három gyerek az iskolánkban
közéjük tartozott.

195
00:13:20,000 --> 00:13:25,039
És csak évekkel később értettem meg,
hogyan valamilyen szülő, aki körülöttünk állt,

196
00:13:25,039 --> 00:13:29,599
szándékosan, a közösség érdekében,
lemondott a lehetőségről,

197
00:13:29,600 --> 00:13:32,600
hogy beoltsák és védetté váljon a Polió ellen,

198
00:13:32,600 --> 00:13:36,200
azért, hogy minket,
a gyerekeiket megmenthessenek.

199
00:13:36,299 --> 00:13:39,529
Micsoda nagylelkű szülők voltak!

200
00:13:39,678 --> 00:13:44,145
Nagyjából egy évvel azután,
hogyan a húgom hazajött,

201
00:13:44,145 --> 00:13:50,299
volt egy bejelentés, miszerint
elkészült egy Polio elleni vakcina.

202
00:13:50,299 --> 00:13:53,919
Ez olyan érzés volt,
mintha egy nagy vészjósló felhő

203
00:13:53,929 --> 00:13:58,239
illant volna el a fejünk fölül.
Ez a homályos, sötét felhő,

204
00:13:58,240 --> 00:14:02,499
a rettegés, hogy épp a Te gyereked lehet
a Polio következő áldozata.

205
00:14:02,499 --> 00:14:05,000
És akkor végre megjött a remény.

206
00:14:05,200 --> 00:14:09,693
Nem sokkal ezután elvittek
mindannyiunkat az iskolába,

207
00:14:09,692 --> 00:14:12,836
sorba állítottak a verandákon,
kb. 100-an lehettünk,

208
00:14:12,836 --> 00:14:15,379
mind megkaptuk az oltást,

209

00:14:15,379 --> 00:14:17,299

a Polio pedig eltűnt.

210

00:14:17,549 --> 00:14:22,521

Megszűnt a fenyegetés

és ez többé már nem is volt vita tárgya.

211

00:14:22,708 --> 00:14:27,799

És ugyan láttunk még időnként egy-egy gyereket
vagy felnőttest járógéppel, és hasonlókat,

212

00:14:27,899 --> 00:14:31,600

de ennyi volt. A Polio úgy tűnt el,
mintha varázsütésre történt volna.

213

00:14:31,600 --> 00:14:35,600

De nem varázslat volt.

A tudomány eredménye!

214

00:14:35,600 --> 00:14:39,200

Manapság nem túl bonyolult a döntés,
hogyan beadjuk-e az oltásokat

215

00:14:39,200 --> 00:14:41,900

mégis vannak,
akiket nem sikerül meggyőzni.

216

00:14:41,899 --> 00:14:45,000

Ha úgy vesszük, a védőoltások
a saját sikerük áldozatai lettek,

217

00:14:45,000 --> 00:14:47,200

hiszen felmerül a kérdés: minek?

218

00:14:47,200 --> 00:14:50,700

A mai világban minek kellenének az oltások?

219

00:14:50,700 --> 00:14:54,000

Mert az olyan betegségek, mint a szamárköhögés,
bár nagy mértékben visszaszorultak,

220

00:14:54,000 --> 00:14:56,658

továbbra is léteznek,
és életeket követelnek.

221
00:14:56,658 --> 00:14:59,058
És mégis vannak, akik,
különösen a fejlett országokban,

222
00:14:59,058 --> 00:15:04,299
ahol alacsony a fertőzések száma,
vehemensen tiltakoznak a védőoltások ellen,

223
00:15:04,299 --> 00:15:07,192
azt állítván, hogy
azok okoznak mindent

224
00:15:07,192 --> 00:15:09,899
az autizmustól a bölcsőhalálig,

225
00:15:10,000 --> 00:15:12,000
de még a 'Megrázott Gyerek Szindrómát' is.

226
00:15:12,500 --> 00:15:16,028
Hihetetlen módon egyes emberek
még azt is megkérdőjelezzik,

227
00:15:16,028 --> 00:15:18,700
hogy valaha is megelőztek-e betegséget
bármilyen védőoltással.

228
00:15:19,639 --> 00:15:22,946
Szinte egyáltalán nem is létezik adat,

229
00:15:22,946 --> 00:15:25,851
jelentős károsodásra,
amit oltás okozott volna

230
00:15:25,851 --> 00:15:29,529
azon túl, amit bármilyen
injekció beadása kiválthat.

231
00:15:29,529 --> 00:15:34,098
A legtöbb ilyen jellegű reakciót
az ájulás váltja ki.

232
00:15:34,099 --> 00:15:37,085
Ha a gyerekünk nincs beoltva,
abból mindaddig nem lesz baj,

233

00:15:37,085 --> 00:15:40,281

amíg valaki más be nem hozza
a betegséget az országba.

234

00:15:40,280 --> 00:15:42,568

Ha valaki másik országból érkezve

235

00:15:42,568 --> 00:15:45,529

behurcolja a vírust,
vagy az más úton szabadul el,

236

00:15:45,529 --> 00:15:48,579

akkor könnyen előfordulhat
egy járvány kialakulása.

237

00:15:48,580 --> 00:15:55,229

És természetesen nem mindegyik,
de a legtöbb ilyen betegség életveszélyes.

238

00:15:55,229 --> 00:16:01,680

És ha a gyermekek 15%-a elkap
egy olyan betegséget, mint a kanyaró,

239

00:16:01,679 --> 00:16:05,338

akkor lesznek halálesetek...
Számos haláleset lesz.

240

00:16:05,339 --> 00:16:10,800

A kanyaró is életveszélyes lehet,
a Polio pedig még inkább.

241

00:16:10,799 --> 00:16:14,578

Vagy épp a Tetanusz, Diftéria,
és a szamárköhögés.

242

00:16:14,578 --> 00:16:17,838

A szamárköhögés, no meg persze
a gyermekbénulás is

243

00:16:17,839 --> 00:16:21,949

hosszan tartó betegségek,
nagy halálozási aránnyal.

244

00:16:21,948 --> 00:16:24,759

És ezért, ha most

hirtelen a lakosság 15%-a

245

00:16:24,759 --> 00:16:27,500

ki lenne téve ezeknek a betegségeknek,

246

00:16:27,500 --> 00:16:32,700

annak katasztrofális következményei
lennének a gyerekekre nézve.

247

00:16:32,700 --> 00:16:35,639

Tehát aki nem olttatja be a gyermekét,

248

00:16:35,639 --> 00:16:39,369

nemcsak a saját gyermekét
teszi ki a veszélynek,

249

00:16:39,369 --> 00:16:43,199

de még azokat a gyerekeket is,
akik megkapták az oltást.

250

00:16:43,198 --> 00:16:46,429

Mert közülük is lesznek olyanok,
akik az immunrendszerük miatt

251

00:16:46,429 --> 00:16:49,349

megbetegedhetnek.

252

00:16:49,899 --> 00:16:53,698

Az egyik szűnni nem akaró tévhit
a vakcinák veszélyeivel kapcsolatban,

253

00:16:53,698 --> 00:16:56,346

hogy az oltás általában,
illetve bizonyos oltóanyagok

254

00:16:56,346 --> 00:16:58,682

autizmust okoznak.

255

00:16:58,682 --> 00:17:02,870

Pedig számtalan vizsgálatot végeztek,
amelyek nem találtak semmilyen kapcsolatot.

256

00:17:02,879 --> 00:17:06,919

Az egyetlen dolog, ami összeköti őket,
az a véletlen egybeesés.

257

00:17:06,919 --> 00:17:09,786

Az autizmust nagyjából
abban a korban mutatják ki,

258

00:17:09,786 --> 00:17:12,000

amikor az első oltásokat beadják.

259

00:17:12,000 --> 00:17:15,700

Általában nem lehet korán kimutatni,
de néhány esetben mégis.

260

00:17:16,059 --> 00:17:19,700

Nemrég végeztek egy kimutatást,
amelyben

261

00:17:19,709 --> 00:17:24,630

a Sydney Egyetem egyik munkatársa
az összes fellelhető vizsgálatot elemezte.

262

00:17:24,630 --> 00:17:28,108

És azt találta, hogy amikor
minden információt összevetünk,

263

00:17:28,107 --> 00:17:30,069

még biztosabban kijelenthető:

264

00:17:30,069 --> 00:17:33,029

Nincs összefüggés
az oltások és az autizmus között.

265

00:17:33,269 --> 00:17:37,339

Szóval előfordul, hogy korán kimutatható,
de általánosságban kijelenthető,

266

00:17:37,339 --> 00:17:40,689

- egyszerűen a gyerekek rendes
fejlődési szakaszai alapján -

267

00:17:40,690 --> 00:17:43,278

hogy nem mutatják az autizmus jeleit

268

00:17:43,278 --> 00:17:45,299

2 vagy 3 éves korukig.

269

00:17:45,299 --> 00:17:48,500

És ez pont az a kor,
amikor egy sor oltást kapnak.

270

00:17:48,500 --> 00:17:52,619

Az egész egy koholmány, amit
nem szabad hagyni elterjedni.

271

00:17:52,720 --> 00:17:57,420

De vannak emberek, akik
elszánt ellenzői a védőoltásoknak.

272

00:17:57,429 --> 00:18:01,500

Különböző indokokkal.
Vitatják a tudományos alapjait,

273

00:18:01,500 --> 00:18:04,099

a társadalomra gyakorolt hatását.

274

00:18:04,099 --> 00:18:06,099

De fogalmuk sincs róla...

275

00:18:06,099 --> 00:18:11,000

Én még azt a generációt képviselem,
akik közelről élték át ezeket a dolgokat.

276

00:18:11,039 --> 00:18:14,680

Láttam apám arcán.
Láttam anyám arcán is.

277

00:18:14,920 --> 00:18:20,640

Láttam az iskolai barátaimon, akik járógéppel
közlekedtek, ha egyáltalán újra láttuk őket.

278

00:18:21,200 --> 00:18:23,559

Ezek manapság nem történnek meg.

279

00:18:23,960 --> 00:18:27,600

Miért küzdenek ezek az emberek
olyan keservesen a védőoltások ellen?

280

00:18:27,599 --> 00:18:30,759

Fogalmuk sincs, miről beszélnek.

281

00:18:32,059 --> 00:18:36,679
Mindenféle érvekkel előjönnek,
amiknek nincs is semmi értelme.

282
00:18:37,160 --> 00:18:38,800
Egyszerűen badarságok.

283
00:18:39,000 --> 00:18:44,000
Olttasd be a gyerekedet! Menj el egy valódi
orvoshoz, ne kóklerhez! Igazi orvoshoz!

284
00:18:44,319 --> 00:18:48,879
Kapja meg a védettséget!
Legyen naprakész, és maradjon is az,

285
00:18:48,880 --> 00:18:54,000
akkor talán nem kell átélned,
amit én átéltem amikor 5 éves voltam.

286
00:18:55,440 --> 00:19:00,240
Az első dolog, amit tisztázni kell,
hogy az oltásokat emberek találták fel.

287
00:19:00,559 --> 00:19:03,399
Nem tökéletesek.
Semmi nem az, amit ember alkotott.

288
00:19:03,720 --> 00:19:08,160
De elképesztő mértékben növeled
a saját esélyeidet, ha be vagy oltva.

289
00:19:08,160 --> 00:19:11,840
Én beoltattam a gyerekeimet.
És mindenkinek azt mondom, tegye meg.

290
00:19:11,839 --> 00:19:16,039
Nem tökéletesek, talán lesz egy kis lázad,
esetleg valami egyéb,

291
00:19:16,039 --> 00:19:19,319
de az esélyeid elképesztő
mértékben növekednek tőle.

292
00:19:19,319 --> 00:19:24,000
Semmi, amit ember alkotott, nem tökéletes.
De az esélyeid nagyon megnövekednek.

293

00:19:24,000 --> 00:19:26,000

Adasd be az oltásokat!

294

00:19:26,740 --> 00:19:28,680

Nagyon fontos.

295

00:19:28,680 --> 00:19:33,440

Hiszen csupán egy kis tű, és a gyerekeid...

296

00:19:34,039 --> 00:19:39,319

Megszabadultak minden aggodalomtól,
hogy esetleg elkapják ezeket a dolgokat.

297

00:19:39,319 --> 00:19:43,639

Hiszen tudod, hogy akár meg is halhatnak.
Emlékszem, két gyerekemnek

298

00:19:43,640 --> 00:19:46,640

egyszerre volt számárköhögése.

299

00:19:47,599 --> 00:19:50,319

Szörnyen aggódtam akkor.

300

00:19:51,000 --> 00:19:52,960

Ha a nagymamáink tudnák,

301

00:19:52,960 --> 00:19:55,400

hogy létezik gyógymód
vagy megelőzés azokra

302

00:19:55,400 --> 00:19:58,160

a betegségekre, amikben
a gyermekük meghaltak,

303

00:19:58,160 --> 00:20:00,120

és mi nem élnénk velük,

304

00:20:00,119 --> 00:20:02,679

jól ellátnák a bajunkat.

305

00:20:04,559 --> 00:20:09,599

A szóban forgó betegségek a gyerekek
egész további életére hatással lehetnek.

306
00:20:09,599 --> 00:20:13,159
Még akkor is, ha már nincsenek tünetek,
a betegség lappanghat

307
00:20:13,160 --> 00:20:17,080
a testben akár évtizedekig,
hogy aztán később visszatérjen.

308
00:20:17,079 --> 00:20:19,519
Egy szörnyű látogató a múltból...

309
00:20:21,079 --> 00:20:26,199
A Poliomielitisz, Polio vagy
gyermekbénulás, ahogy még hívják,

310
00:20:26,200 --> 00:20:31,559
érinti az izomzatot,
megbénítja az izomzatot.

311
00:20:31,559 --> 00:20:37,200
És gyakran a légzőizmok is érintettek,
a beteg egész légzőszervrendszere.

312
00:20:37,200 --> 00:20:43,640
Így az életben maradáshoz szükséges volt,
hogy a Polio betegeket vastüdőre tegyék,

313
00:20:43,640 --> 00:20:48,360
ami képes volt a levegő be- és kiáramlását
külső erővel elvégezni.

314
00:20:48,359 --> 00:20:52,359
És sokan, nagyon sokan csak
a hátukon feküdtek, kiterülve,

315
00:20:52,359 --> 00:20:57,759
egy tükrön keresztül látva csupán a világot,
enniük is ott kellett, ennyi volt az életük.

316
00:20:58,359 --> 00:21:02,319
Nagyon sokan, akiket vastüdőre kapcsoltak,
soha nem is tudták elhagyni.

317
00:21:02,319 --> 00:21:05,200

Nagyon sokan aztán
az egész életüket így töltötték.

318
00:21:05,200 --> 00:21:07,500
És esetleg kimehettek egy kis időre

319
00:21:07,519 --> 00:21:11,799
a lélegeztetővel együtt zuhanyozni,
fürödni, szivaccsal tisztálkodni,

320
00:21:11,799 --> 00:21:18,599
vagy talán WC-re. De a legtöbben,
miután vastüdőre kapcsolták őket,

321
00:21:18,599 --> 00:21:22,240
egész életükre ott is maradtak.
Nagyon kevesen hagyhatták el.

322
00:21:22,240 --> 00:21:25,720
Egyes kórházakban egész termék voltak,
tele vastüdőkkel,

323
00:21:25,720 --> 00:21:31,759
amikkel lélegeztették a betegeket,
és az a szörnyű hang a sűrítéskor,

324
00:21:31,759 --> 00:21:37,400
a pumpa hangja, ami épp levegőt
pumpál ki és be az emberekből.

325
00:21:37,400 --> 00:21:40,480
Talán ma már finomabbak az eszközök,
de nem tudom, mire használják őket,

326
00:21:40,480 --> 00:21:43,120
mert manapság nincsenek Polio esetek.

327
00:21:43,119 --> 00:21:49,519
De szörnyű élmény volt látni, hogy
az ágyad végében ott vár egy vastüdő

328
00:21:49,519 --> 00:21:55,400
és szükséged lehet rá. Elszántam magam,
hogy meggyógyuljak és ne kelljen a vastüdő.

329

00:21:57,839 --> 00:22:03,519
Az egyik legújabb, legfrissebb vakcinánk
a Herpes Zoster vírus elleni,

330
00:22:03,519 --> 00:22:08,119
ami tulajdonképpen a bárányhimlő kórokozója

331
00:22:08,119 --> 00:22:13,839
és idősebb korban is megjelenhet
övsömör formájában,

332
00:22:13,839 --> 00:22:17,679
ami egy elég csúnya bőrgyulladás.

333
00:22:18,200 --> 00:22:21,680
Szóval azok a gyerekek, akik
bárányhimlővel, azaz

334
00:22:21,680 --> 00:22:24,279
a bárányhimlő vírusával fertőzöttek,

335
00:22:24,279 --> 00:22:26,839
a betegség elmúltával sem szabadulnak meg

336
00:22:26,839 --> 00:22:28,879
a bárányhimlő vírusától.

337
00:22:30,359 --> 00:22:33,519
Az idegek tövében megbújik,

338
00:22:34,119 --> 00:22:36,159
a ganglionoknak nevezett részek között.

339
00:22:36,160 --> 00:22:41,200
Van egy idegpályánk, ami a mellkasba
és az ujjak végéig fut,

340
00:22:41,200 --> 00:22:44,920
és ez az ideg a gerincvelőből indul ki,

341
00:22:44,920 --> 00:22:49,640
és ott, ennek az idegnek a tövében
helyezkednek el a ganglionok.

342

00:22:50,240 --> 00:22:55,120
A vírusok ezek között bújnak meg, amíg
valamitől az immunrendszerünk meggyengül,

343
00:22:55,119 --> 00:22:58,159
vagy történik velünk valami,
egy kis stressz,

344
00:22:58,160 --> 00:23:03,120
és a vírusok utat találnak az idegpályák
mentén a bőrön lévő idegvégződésekhöz,

345
00:23:03,119 --> 00:23:07,239
áttörnek, és megtámadják a bőrt,
bőrpírt és fájdalmat okozva,

346
00:23:07,240 --> 00:23:10,160
meg súlyos kiütéseket,

347
00:23:10,160 --> 00:23:13,000
így a bőrünk felülete

348
00:23:13,000 --> 00:23:18,880
kipirosodott és szinte ég.
Ez persze bárhol nagyon kellemetlen lehet,

349
00:23:18,880 --> 00:23:21,160
néha megjelenhet az arcon is.

350
00:23:21,160 --> 00:23:22,800
Ha az arcon jelenik meg, könnyen

351
00:23:22,799 --> 00:23:24,680
kisebesedhet, ami
igen csúnya lehet és néha

352
00:23:24,680 --> 00:23:26,840
a szemet is megtámadhatja,

353
00:23:26,839 --> 00:23:29,240
márpedig ha Herpes Zoster
vírus kerül a szembe,

354
00:23:29,240 --> 00:23:31,120
akár a látás elvesztését is okozhatja.

355

00:23:31,559 --> 00:23:35,159

Ez lehet az egyik igen kellemetlen
kései következménye

356

00:23:35,160 --> 00:23:39,120

a Herpes Zoster vagy bárányhimlő
vírussal való gyerekkori fertőződésnek.

357

00:23:39,119 --> 00:23:43,839

Sokan azt mondják, hogy "Ó, a bárányhimlő
ártalmatlan, az egész családom elkapta

358

00:23:43,839 --> 00:23:46,599

az 50-es, 60-as, 70-es és 80-as években

359

00:23:46,599 --> 00:23:49,959

és senkinek nem lett tőle
semmi komoly baja."

360

00:23:49,960 --> 00:23:53,880

Persze, a legtöbb esetben így van.
De két dolgot mondanék; először is,

361

00:23:53,880 --> 00:23:59,280

néha még mindig előfordul a
Herpes Zoster által okozott tüdőgyulladás,

362

00:23:59,279 --> 00:24:02,519

és bizony voltak gyerekek, akik
a Herpes Zoster tüdőfertőzéstől haltak meg,

363

00:24:02,519 --> 00:24:06,920

miközben mindenki azt hitte,
hogy egyszerű bárányhimlőjük van.

364

00:24:06,920 --> 00:24:08,560

De jóval később,

365

00:24:08,559 --> 00:24:13,039

amikor ugyanezek az emberek
elérik a 60-as, 70-es, 80-as éveiket,

366

00:24:13,039 --> 00:24:16,200

hirtelen kitörhet rajtuk

egy szörnyű övsömör.

367

00:24:16,200 --> 00:24:18,360
De van remény arra, hogy

368

00:24:18,359 --> 00:24:22,000
a Herpes Zoster vakcina,
a bárányhimlő megakadályozásával,

369

00:24:22,000 --> 00:24:26,559
megakadályozhatja azt is, hogy
ezek a vírusok az idegpályáinkhoz férjenek,

370

00:24:26,559 --> 00:24:32,159
így talán elkerülhető, hogy később
övsömörrel kelljen küzdenünk.

371

00:24:33,119 --> 00:24:36,639
Amikor a fiam 5 hetes volt,
vírusos agyhártyagyulladását kapott,

372

00:24:36,640 --> 00:24:40,040
én pedig 5 álmatlan éjszakát
töltöttem a kórházban,

373

00:24:40,039 --> 00:24:44,920
hallgatva a sírását, látva,
ahogy teljesen kivörösödött,

374

00:24:44,920 --> 00:24:49,000
és szemmel láthatóan rettegett...

375

00:24:49,960 --> 00:24:53,640
Szörnyű megpróbáltatás volt.
Gerinccsapolást végeztek rajta.

376

00:24:53,640 --> 00:24:57,480
Senki nem kívánna ilyet
egy apró kisbabának.

377

00:24:57,480 --> 00:25:00,799
A tudat, hogy vannak olyan gyerekek,

378

00:25:00,799 --> 00:25:04,359
akik oltásokkal megelőzhető

betegségekben szenvednek, ...

379

00:25:05,660 --> 00:25:10,680

... rémisztő. Ezért oltatom be a gyerekeimet.
Mert meg akarom védeni őket,

380

00:25:10,680 --> 00:25:12,640

és más emberek gyerekeit is.

381

00:25:12,640 --> 00:25:15,800

Ha lenne vakcina a vírusos agyhártyagyulladásra,

382

00:25:15,799 --> 00:25:19,279

mindkét gyerekeimet beoltattam volna vele,

383

00:25:19,279 --> 00:25:22,160

ez nem kérdés!

384

00:25:22,759 --> 00:25:24,920

Egyszerűen szörnyű volt átélni,
és nem szeretném, ha

385

00:25:24,920 --> 00:25:28,240

akármelyik gyereknek vagy szülőnek
ilyesmin kellene keresztül mennie.

386

00:25:29,500 --> 00:25:33,819

Fontos eldöntenünk, hogy beoltatjuk
a gyerekeinket, vagy sem,

387

00:25:33,819 --> 00:25:35,399

és szerencsések vagyunk,

388

00:25:35,480 --> 00:25:38,120

mert a luxus, amit ez
a döntési lehetőség jelent,

389

00:25:38,200 --> 00:25:40,480

a legtöbb felmenőnk számára nem volt elérhető,

390

00:25:40,480 --> 00:25:44,900

és a világ számos fejlődő országában
még mindig nem az.

391

00:25:45,039 --> 00:25:48,299
Bizom benne, hogy emlékeznek majd
az itt megismert emberek történeteire,

392
00:25:48,319 --> 00:25:52,399
és soha nem élik át azt a félelmet
és szenvedést, amit nekik kellett.

393
00:25:52,440 --> 00:25:55,100
És remélem soha nem kell majd
azt mondaniuk,

394
00:25:55,099 --> 00:25:58,299
"...bárcsak..."

395
00:25:58,329 --> 00:26:06,343
Magyar felirat:
Pintér András Gábor (@skeptman)

396
00:26:06,374 --> 00:26:08,374